

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Harku Vallavalitsus
harku@harku.ee
Kallaste tn 12
Harku vald, Tabasalu alevik, 76901

JÄRELEVALVE KOKKUVÕTE

13.03.2026 nr 5.1-3/7164-1

ÜLDSÄTTED

Järelevalve teostamise õiguslik alus on sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 3.

Järelevalve teostamisel kontrolliti Harku Vallavalitsuse tegevust täisealiste sotsiaalteenuste (koduteenus, väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus, tugiisikuteenus, isikliku abistaja teenus, sotsiaaltransporditeenus ja eluruumi tagamise teenus) korraldamisel ja kättesaadavuse tagamisel.

Järelevalve teostamise koht: Harku Vallavalitsus, Teenuste tn 2, Tabasalu, 76 901, Harju maakond, kontaktid harku@harku.ee ja üldtelefon +372 600 3848.

Paikvaatluse aeg: 16.02.2026.

Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) üldosakonna järelevalve talituse peaspetsialistid Ülle Sihver ja Aime Koger (järelevalve juht).

Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: tutvumine avalikustatud ja omavalitsuse esitatud dokumentidega, suuline ja kirjalik küsitlemine ning kogutud tõendite analüüs. Järelevalvemenetluse ajal oli järelevalve teostajatel juurdepääs Sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (STAR) Harku Vallavalitsuse menetlustele.

Järelevalvetoimingutes osalesid: sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja (juhataja) Tiia Spitsõn, sotsiaalhoolekandespetsialistid Epp Sõna ja Meeli Vaarpuu, hooldusjuht Katri Heinjärv ja hooldustöötaja Ruti Heinpõld.

JÄRELEVALVE TULEMUSED

Järelevalve käigus tuvastati, et Harku Vallavalitsuse tegevus täisealiste sotsiaalteenuste korraldamisel lähtub SHSis sätestatud nõuetest ja lõpetab järelevalvemenetluse.

JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

Järelevalvemenetlus algatati 03.02.2026, mil Harku Vallavalitsusele edastati vastav teade nr 5.1-3/3576-1. Täisealistele korraldatavate sotsiaalteenuste haldusjärelevalvet ei ole varem läbi viidud.

Eelmine SKA haldusjärelevalve toimus 2025. aastal lastekaitse töö kontrollimiseks, järelevalve akt nr 5.1-3/14259-1 koostati 22.05.2025.

SKA lähtub täisealiste sotsiaalteenuste osutamisele hinnangu andmisel SHS §dest 9, 11, 14, 15, 16¹ ning järelevalve fookuses olevate teenuste osutamist reguleerivatest SHSi sätetest. Tulenevalt SHS § 3 lõikest 2 kehtivad sotsiaalteenuse osutamisel kvaliteedipõhimõtted. SKA on koostanud teenustepõhised kvaliteedijuhised, mis on abivahendiks ja ühtsete arusaamade kujundamise aluseks kvaliteetse teenuse pakkumisel kõigile sotsiaalteenuste korraldajatele, teenuse osutajatele ning teenuse kasutajatele.

Üldandmed ja täisealiste sotsiaalteenuste korraldamine

2026.aasta alguses oli Harku valla [elanike arv](#) 18 908. Neist 2 232 olid eakamad kui 65.aastat (osakaal 11,8%). Valla keskuseks on Tabasalu alevik. Harku valla [Teatajas](#) avaldatud info kohaselt elas Tabasalus 3887, Tiskres 2974, Murastes 2066 ja Suurupi 1380. Harku vallas oli 2025.aasta iive ülekaalukalt positiivne, sündis 179 last.

Kodulehel on leitav info [koduteenuse](#), [üldhooldusteenuse](#), [tugiisikuteenuse](#), [isikliku abistaja](#) teenuse, [eluruumi tagamise](#) teenuse ja [sotsiaaltransporditeenuse](#) kohta, lisatud on taotlemise võimalused koos vormidega, ametnike kontaktid ja otsetee reguleerivate õigusaktide juurde.

Seisuga 01.01.2026 koduteenusel 64, üldhooldusteenusel 60, eluruumi tagamise teenusel 23 ja sotsiaaltransporditeenuse saajaid kokku 154 vallaelanikku. Isikliku abistaja ja täisealise tugiisikuteenust ei olnud määratud.

Valla [kodulehe](#) info kohaselt on osakonna koosseisus järgmised ametikohad (info seisuga 16.02.2026): juhataja, laste heaolu spetsialist (viis, kaks täitmata), sotsiaalhoolekandespetsialist (kolm, üks täitmata), noorte heaolu spetsialist, andmetöötlusspetsialist, toetuste spetsialist ja hooldusjuht.

Harku vald sai Euroopa Liidu struktuurivahenditest toetust [projekti](#) "Sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine Harku vallas" kaudu. Harku Vallavalitsus osales konkursil „Isikukeskse erihoolekande teenusmudeli jätkurakendamine kohalikus omavalitsuses 2025–2026“ ja SKA sõlmis 2025.–2026. aastaks koostöölepingu. Vahehindamise järel on projekti kaudu rahastatud kaheksa teenusesaajat.

Vallal on kaks hallatavat sotsiaalasutust – [Harku Sotsiaalkeskus](#) ja Eakate päevakeskus.

Keskkonnas [Täiskasvanute sotsiaalhoolekande teenustase](#) antakse Eestimaa omavalitsuste 2020-2024 ülevaade. Maksimaalselt hinnatakse omavalitsuste teenuste taset kaheksa punktiga. Harku valla täiskasvanute sotsiaalhoolekannet on stabiilselt hinnatud hindega 6. Maakonna keskmine oli 5.

Sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord

SHS § 14 lõige 1 kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksuse (KOV) kohustus võtta vastu sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldust, rahastamist ning nende taotlemise tingimusi ja korda. Väike-Maarja Vallavolikogu on 28.11.2024 vastu võtnud [määruse](#) nr 44 „Sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord“ (määrus), mille täiendused jõustusid 09.12.2024.

SKA seisukoht: SHS § 14 lõikes 1 sätestatud nõue on täidetud.

Nõuded sotsiaalhoolekandes töötavale KOVi sotsiaaltöötajale

Täisealiste sotsiaalteenuste ja -toetuste korraldamisega seotud ametnikud on nõutava ettevalmistusega. Sotsiaalhoolekandespetsialist (spetsialist) Meeli Vaarpuu nimetati teenistusse 28.08.2023, tal on omandatud kõrgharidus (üldtehnilised distsipliinid ja tööõpetus) ja taotletud sotsiaaltöötaja kutse (tase VI kehtivusega 09.05.2025-08.05.2030). Spetsialist Epp Sõna nimetati ametisse 18.08.2025 ja temal on sotsiaaltöö kõrgharidus. Juhataja Tiia Spitsõni on samuti

sotsiaaltöö kõrgharidus. Hooldusjuht Katri Heinjärv on projektipõhine töötaja, kellel on sotsiaaltöö kõrgharidus.

Palusime juhataja kirjalikku hinnangut kas andmetöötlusspetsialisti ja toetuste spetsialisti ametikohtadel täidetavad ülesanded võimaldavad neid ametnikke käsitleda sotsiaaltöötajatena SHS § 4 punkti 3 ja SHS § 16¹ tähenduses. Vastuse kohaselt on/oli andmetöötlusspetsialisti ülesanne riigilt saadud Rahvastikuregistri alaste ülesannete täitmine – aadressandmete korrashoid, paikvaatlused, väljakirjutamiste teatamine, sündide registreerimine (lõppes 1.01.2026), surma registreerimine (lõppes varasemalt) ja arvete kontrollimine (haridusasutused, KOVi maamaks), sünni- ning matusetootuste rahalehed jm. Vallavalitsuse muutuva struktuuri kohaselt kõnealune ametikoht likvideeritakse. Toetuste spetsialistina töötaval Kadi Netsel on kõrgharidus raamatupidamises. Teenistuja ametijuhendi kohaselt vastutab ta valla kodulehel olevate sotsiaal- ja tervishoiuosakonna andmete, juhendite, toetuste suuruste jne õigeaegsete muudatuste tegemise eest. K.Netse ei tegele sotsiaalnõustamisega, kuna täidab tehnilisi ülesandeid (vormistab rahalehed, saadab otsused taotlejale, saadab taotlejale kirja, kui on dokumente puudu jms). Samuti menetleb volikogu määrusega kehtestatud kohaliku omavalitsuse toetuseid.

Avaliku teenistuse seaduse (ATS) § 14 lõike 1 kohaselt võib ametnikuna teenistusse võtta vähemalt keskharidusega täieliku teovõimega Eesti Vabariigi kodaniku, kes valdab eesti keelt seaduses või seaduse alusel sätestatud ulatuses. Kuid sotsiaaltöötajate ametisse nimetamisel tuleb lähtuda sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 4 punktist 3, mille kohaselt on sotsiaaltöötaja sotsiaalhoolekandes töötav vastava erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik.

Tulenevalt SHS § 16¹ võib kohaliku omavalitsuse üksus sotsiaaltöötajana ametisse nimetada isiku, kellele on kutseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või kellel on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon. Nimetatud säte jõustus 08.05.2022 ning sotsiaaltöötajale täpsemate tingimuste seadmisel anti neile sotsiaaltöötajatele, kellel puudub erialane kõrgharidus või sellele vastav kvalifikatsioon või sotsiaaltöötaja kutse, nõuetele vastava kvalifikatsiooni omandamiseks üleminekuaeg kuni 01.07.2026. SHSi enne 08.05.2022 kehtinud regulatsiooni kohaselt võis sotsiaaltöötajana töötada mistahes kõrgharidusega inimene, kui tal oli lisaks erialane ettevalmistus.

SKA seisukoht: SHS § 4 punktis 3 sätestatud nõue on täidetud

Nõuded vahetult koduteenust osutavale töötajale

Tulenevalt SHS § 19 ei tohi koduteenust vahetult osutada isik, kelle karistatus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara. Juhataja kirjalikust vastusest nähtub, et karistusregistri kontrollimine on valla personalipartneri ülesanne. Päring tehakse hooldustöötaja tööle tulekul ja edaspidi üks kord aastas. Järelevalve teostajale edastatud infost nähtub, et koduteenust osutavatel töötajatel puuduvad koduteenuse osutamist takistavad asjaolud.

SKA seisukoht: Järgitud on SHS § 19 nõuet

SKA koduteenuse [juhendis](#) soovitatakse, et koduteenust osutav isik on hooldustöötajale vastava erialase ettevalmistusega. Hooldustöötaja ametijuhendis (kinnitatud 05.02.2026) on keskhariduse nõue ja soovitatult peab töötajal olema hooldustöötaja kutsetase 3.

Juhataja hinnangul on valla hooldustöötajate haridus- ja koolitustase väga hea. Vallavalitsuse struktuuri kuulvad hooldustöötajad on eelnevalt saanud sotsiaalvaldkonnas hea kogemuse ja lisaks on läbitud mitmeid koolitusi. Keskeriharidusega Marika Tüür omab tegevusjuhendaja-hooldustöötaja väljaõpet. Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli täiendõppe läbinud Kaja Põldmets on lisaks osalenud erinevatel koolitustel. Nadežda Vestung on samuti läbinud Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis ametialase täiendkoolituse.

Järelevalvetoimingute ajal rahastati kahte hooldustöötajat koduteenuse arendamise projekti eelarvest. Ruti Heinpõld ja Sigrid Jantson-Köstner on kõrgharidusega töötajad ja neil on omandatud hooldustöötaja kutse (tase 3).

Nõuded SHSis sätestatud statistika esitamisele

SHS § 11 lõige 2 kohustab KOVi esitama SKAle statistilisi aruandeid. Sotsiaalkaitseminister on aruannete koostamise nõudeid reguleeriva [määruse](#) vastu võtnud 17.03.2021. Tulenevalt määruse § 3 lõikest 1 koostab KOV S-veebis 15. veebruariks eelmise kalendriaasta andmete põhjal sätestatud vormide kohased statistilised aruanded ning esitab need S-veebi kaudu samaks tähtajaks SKA-le.

Spetsialistide ametijuhendi kohaselt on neil ülesanne koostada oma töövaldkonda aruandeid ja statistilise informatsiooni analüüse ning edastada info vastavalt kehtestatud nõuetele (punkt 3.9.). Juhatajalt saadud info kohaselt koostati 2025. aasta aruanded järgnevalt: 27.01.2026 tugiisikuteenuse, 04.02.2026 võlanõustamisteenuse, 05.02.2026 isikliku abistaja teenuse, 10.02.2026 eluruumi tagamise teenuse, 12.02.2026 koduteenuse ja sotsiaaltransporditeenuse aruanded.

SKA seisukoht: SHS § 11 lõike 2 nõuded on täidetud.

Sotsiaalteenuste taotlemine

Tulenevalt määruse §st 4 on toetusele ja teenusele õigus abivajaval isikul, kes on Harku valla elanik. Erandkorras võib sotsiaalhoolekandeline abi saajaks olla isik, kes vajab vältimatut sotsiaalabi. Vallavalitsus võtab vastu erinevas vormis saabunud taotluseid. Nii on [koduteenuse](#) lehel info, et teenuse saamiseks tuleb vabas vormis digitaalselt allkirjastatud taotlus (näiteks menetluses 25282385968) saata harku@harku.ee või esitada taotlus paberkandjal (näiteks menetluses 25282439688) vallavalitsuses kohapeal. Samuti saab pöörduda SPOKU kaudu.

Spetsialistide ametijuhendites on ülesanne abivajajaid nõustada ja vajadusel abistada avalduste vormistamisel (punkt 3.1.). Vestlustes kinnitati, et kui taotleja ei ole suuteline ise kirjalikku avaldust täitma, siis ka suuliselt edastatud soov saab kirjalikult fikseeritud. Taotlused registreeritakse valla dokumendihaldussüsteemis Amphora.

Haldusmenetluse seaduse § 6 kohustab ametnikke kasutama uurimispõhimõtet ja vajadusel hankima lisainfot. Ka määruse § 5 lõike 2 punkti 2 kohaselt on taotlust menetleval ametnikul vajadusel õigus hankida lisainfot, teha päringuid, kontrollida andmeid, nõuda sissetulekut ja varalist seisu tõendavaid dokumente, sh teha päringuid andmete saamiseks STARi. Spetsialistid selgitasid, et kui isiku majanduslik seis ei ole teenuse määramisel või osutamisel oluline, siis lähtutakse vaid abivajaduse hindamisel ja vestlusel saadud infost. Järelevalve teostaja veendus, et uurimispõhimõtet on järgitud, tehtud päringuid Rahvastikuregistrisse, SKAle, Tervisekassale jt. Näiteks menetlustes 26282580844 ja 26282743841.

Abivajaduse hindamine

Tulenevalt SHS § 15 lõikest 2 on KOVi kohustus abivajaduse väljaselgitamisel lähtuda terviklikust lähenemisest isiku abivajadusele. Määruse § 5 sätestab toetuse ning teenuse taotlemise, taotluste menetlemise ja hüvitise määramise üldalused ja § 6 täpsustab sotsiaalteenuste võimaldamise alused.

Sotsiaalteenuste sätetes konkretiseeritakse hindamise asjaolusid. Koduteenuse kõrvalabi vajaduse määra hinnatakse ja täpsustatakse iga isiku puhul eraldi ning teenuse osutamise perioodil kõrvalabi vajaduse määra muutumisel viiakse läbi korduv hindamine (määruse § 12 lõige 2). Sarnane sõnastus on kasutusel ka isikliku abistaja teenuse § 18 lõikes 3. Eluruumi tagamise teenuse taotluse menetlemisel hinnatakse eluruumi tagamist taotleva isiku ja tema pere abivajadust (määruse § 23 lõige 2). Tugiisikuteenuse ja väljaspool kodu osutatava sotsiaalteenuse sätetes ei ole hindamiskohustust eraldi välja toodud.

Taotluste kontrollimise ja isiku abivajaduse hindamise tööülesanne sisaldub spetsialistide ametijuhendites (punkt 3.2). Taotlusest sisust sõltub kas hindamise viib läbi üks või mitu spetsialisti. Koduteenuse soovi korral minnakse hindamisele koos hooldusjuhiga. Hoolduse ja

eestkoste seadmise, sotsiaaltransporditeenuse, tugiisikuteenus, eluaseme tagamise teenuste hindamisel osaleb reeglina üks ametnik, kuid vajadusel kaasatakse kolleeg.

Isiku toimetulekuvõime ja hooldusvajaduse hindamisel kasutatakse paberkandjal etteantud küsimustega hindamisinstrumenti, kuid ka hindamisi STAR2-s (näiteks 25278987185). Tavaliselt on pikem hindamisinstrument kasutusel koduteenuse vajaduse (näiteks 25282261165) hindamisel ja lühem üldhooldusteenuse vajaduse (näiteks 23263859522) hindamisel. Vastused saadakse vestluste, vaatluste ja vahel ka kirjavahetuse käigus.

Spetsialistid lähtuvad hindamisaja valikul teenuse olulisusest - nii kiiresti võimalik (hiljemalt kolme tööpäeva jooksul). Näiteks menetluses 25281112846 hinnati abivajadust avalduse esitamise päeval. Hindamisaega on varakult võimalik planeerida juhtudel, mil eelmine koduteenuse otsus hakkab lõppema. Kordushindamine viiakse läbi ka siis, kui selgub et teenusesaaja olukord on muutunud ning varasemalt määratud tegevused ja teenuse kordade maht ei ole enam piisavad.

Koduteenuse määramine ja osutamine

Koduteenuse määramise või sellest keeldumise otsuse eelnõu koostamine ning Amphora kaudu kooskõlastamiseks ja juhatajale allkirjastamiseks edastamine on spetsialisti tööülesanne (ametijuhendi p 3.2). Pärast allkirjastamist saadetakse Amphoras registreeritud otsus teenuse taotlejale või tema lähedasele e-posti teel. Vajadusel toimetatakse otsus ka koju kätte.

Menetluse 26282743841 dokumentidest nähtub, et otsus võeti vastu nõuetekohaselt kümne tööpäeva jooksul (avaldus 15.01.2026 ja otsus 19.01.2026). Näiteks menetluses 25282439688 allkirjastati otsus avalduse esitamisele järgneval päeval.

Koduteenuse menetlustesse lisatud dokumentide põhjal saab kinnitada, et abivajaduse hindamisel fikseeritud kõrvalabi vajavad tegevused on haldusotsuses loetletud, määratud on koduteenuse osutamise ajavahemik, osutaja, teenuse maht ja hind (näiteks 26282580844 ja 25282261165). Lisaks füüsilisele kõrvalabile on teenuseosutajal tegevusvõime jälgimise ning vaimse tervise ja hingelise toe andmine andmise kohustus (26282743841).

Haldusotsustel on erinevad tähtjad. Järelevalvetoimingute alguses osutati koduteenust 64 vallaelanikule, neist enamikule on tegevused tasuta kuni 25.08.2026. Vaid 11 teenusesaajat ei osale projektis (ehk tasuline teenus).

Projekt kestab ajavahemikul 26.08.2024 – 25.08.2026 ning projekti tegevuste õnnestumise eest vastutab hooldusjuht, kelle töö lähtub ka ametijuhendist ja koduteenuse kvaliteedijuhisest. Projekti käivitudes võeti tööle kaks uut hooldustöötajat, kelle tegevuse fookuses on isikuhooldus. Järelevalvetoimingute ajal oli tööil viis töötajat, kelle teenindatavate hulk jääb vahemikku 10-16. Hooldusjuht teeb valiku, millisele töötajale uus teenusesaaja lisandub, ja lepib kokku esmase kohtumise, millel hooldusjuht tutvustab töötajat. Hooldusjuhil ülesanne oli leida uusi teenusesaajaid. Töötaja jääb samaks ka siis, kui inimese tervis halveneb ja toiminguid tuleb juurde. Varem koduteenusel olid kohe projekti üle ei tulnud. Vajalikud oli korduvhindamised. Hooldusjuht märgib otsuses nimetatud koduteenuse toimingud, mahu ja sageduse sotsiaalarakenduses FleetComplete (FC). Kõik koduteenust osutavad töötajad planeerivad oma tööpäevad lähtuvalt teenusesaajate hooldusplaani toimingutest ja vajadusel operatiivselt lisatud täiendustest. FC on nähtavad teenusesaaja andmed, nende lähedaste ja teiste võrgustikuliikmete (näiteks perearst) kohta sisestatud info jms.

Koduteenuse kvaliteedijuhis näeb ette, et teenuseosutaja kasutab hoolduskava või -plaani toimingute monitoorimiseks (mida, millal ja kuidas tehti) ning koduteenuse saaja tegevusvõime ja määratud teenuse mahu jälgimiseks. Hooldusjuhi seletuse kohaselt koondab FC aruandluseks töötaja teenustunnid, info toimingute, sageduse, mahu, aga ka sõidukilomeetrite kohta. FC-s annab kannete valikuteks vastavalt tasuline koduteenus, koduteenus, isikuabi või transport.

Koduteenuse osutamise otsustes on märgitud vallavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna kohustus teostada koduteenuse osutamise üle järelevalvet (punkt 9). Praegu täidab seda ülesannet osakonna koosseisus töötav hooldusjuht (ametijuhendi punkt 3.5). Ka projekti üks

eesmärk on saada teenusesaajatelt iga kuue kuu möödudes tagasiside, täidetakse vastav küsimustik.

Spetsialistide tööülesanne on kliendiinfo, abivajaduse hindamise jm vajaliku info STARi kandmine (ametijuhendi punkt 3.5). Esimene menetlus nimetusega „Koduteenus“ avati 2021. aastal. Seisuga 05.02.2026 oli aktiivseid koduteenuse menetlusi 92 (seisuga 01.01.2026 oli 64 teenusesaajat).

Järelevalvetoimingute alguses olid väga mitmed menetlusedokumentid lisamata. Spetsialist Meeli Vaarpuu selgituse kohaselt kui isikul on varasemalt aktiivne koduteenuse menetlus ja määratud abinõu, siis seal on võimalik muuta lõpu kuupäeva, kuid ei saa muuta teenuse tegevusi. Seega peab eelmise menetluse lõpetama ja siis avama uute koduteenuse tegevuste kajastamiseks uue menetluse. Spetsialistil jt oleks lihtsam jälgida, kui isikul oleks jooksvalt üks koduteenuse menetlus, kus on olemas eelmise teenuse määramisega seotud dokumendid nähtavad.

SKA seisukoht: STARi koduteenuse menetlused vajavad korrastamist.

Üldhooldusteenuse korraldamine

Tulenevalt SHS § 22¹ lõikest 1 on üldhooldusteenuse rahastamise eelduseks isiku üldhooldusteenuse vajaduse selgitamine. Näiteks 25277780243 otsuses on nimetatud, et Harku Vallavalitsuse sotsiaalhoolekandespetsialist hindas 19.03.2025 hooldusvajadust ja et hindamise tulemused fikseeriti hindamisaktis. Taotluse läbivaatamisel leitakse koostöös taotlejaga ja/või tema lähedastega sobiv teenust osutav hooldekodu ning selgitatakse kas teenus on ka hinna osas sobilik jms.

Üldhooldusteenusele suunamise ja teenuse eest tasumise otsustab osakond (määruse § 26 lõige 2). Haldusakt antakse üldjuhul koheselt, kui abivajadus on hinnatud, vajalikud asjaolud teenuse osas selged ja vajalikud dokumendid olemas. Kontrollitud menetluste põhjal saab kinnitada, et abi määramine otsustatakse kümne tööpäeva jooksul avalduse esitamisest. Näiteks 23258849841 esitati taotlus 12.06.2024 ja kulude hüvitamise otsuse võeti vastu 14.06.2024. Otsus edastatakse teenuseosutaja e-postiga, eraldi dokumendiga hindamise tulemusi hooldekodudele ei edastata.

SHS § 22¹ 1 lõige 5 nimetab olukorrad, mil KOVi on kohustus tasuda keskmisest vanaduspensionist madalamat sissetulekut saavatele teenusesaajatele osaliselt ka nende makstavad majutus- ja toitlustuskulud. Seisuga 01.02.2026 hüvitati 23 üldhooldusteenuse saajale osaliselt ka majutus- ja toitlustuskulud.

SHS § 22¹ lõike 3 kohaselt võib kohaliku omavalitsuse üksus kehtestada hoolduskomponendi kulude tasumise piirmäära. Harku Vallavalitsuse määrus [piirmäära kehtestamine](#) on kodulehel avalikustatud, tasumise piirmääraks on 700 eurot ühe teenuse saaja kohta kuus.

SHS seletuskirja kohaselt ei pea kehtestatud hoolduskulude tasumise piirmäär katma hooldustöötajate kulusid iga teenuseosutaja juures, vaid see peab kindlustama inimesele teenuse tegeliku kättesaadavuse selliselt, et tal on võimalus valida vähemalt mõne teenuseosutaja vahel. KOV saab piirmäära kehtestamisel aluseks võtta koostööpartnerite või haldusterritooriumil või koostööpiirkondades tegutsevate ööpäevaringse üldhooldusteenuse pakujate hinnataseme. KOVi poolt kehtestatud piirmäär ei ole takistuseks hooldekodukoha leidmisel, kuid võib olla ebapiisav kõigis hooldekodudes hoolduskulude katmiseks ja tuleb arvestada täiendava tasumisega.

[Õiguskantsleri](#) 27.01.2026 kiri kohalikele omavalitsustele juhib tähelepanu asjaolule, et mitme kohaliku omavalitsuse kehtestatud piirmäär ei võimalda: 1) katta ühegi hooldekodu teenuse hinnas sisalduvaid hoolduskulusid või 2) anda inimesele hooldekodukohta koduvallas või -linnas ega mõnes muus inimese elukohast mõistlikul kaugusel asuvas kohas nii, et vald või linn kataks täielikult hooldekoduteenuse hinnas sisalduvad hoolduskulud.

Järelevalvetoimingute alguses olid SKA poolt avalikustatud teenuseosutajate hoolduskulude summad [seisuga 30.09.2025](#). Näiteks [Tabasalu Pihlakodu](#) nimetab hoolduskulu summaks **1061** eurot ja [Elora Keila Haigla hooldekodu](#) on sõltuvalt hooldamise tasemest 958 ja 1170. Võimalik,

andmed on muutunud või muutumas. Näiteks [Benita Kodu AS](#) kodulehel on info madalaim hoolduskulu 685, kuid enama kõrvalabi vajaduse korral muutub hoolduskulu alates 01.04.2026 vastavalt 980 ja 1250 eurot.

Juhataja vastuse kohaselt seiravad ametnikud hoolduskulusid igakuuliselt nii arvete põhiseelt kui ka teenuste hindade muutuste osa. Seiret teeb arvete kinnitaja ja samuti juhataja. Arvete kinnitamine toimingut alustab spetsialist, seejärel juhataja ja pearaamatupidaja. Arvete osas ei ole olnud erilisi ebaselgusi, võimalikud probleemid on lahendatud.

STARis avati esimesed menetlused nimetusega „Väljaspool isiku kodu osutatav üldhooldusteenus“ 2018. aastal (kokku 11), 2019. aastal lisandus viis menetlust ja 2020. aastal kuus menetlust.

Enne hooldereformi teenusel viibinud isikute jätkuva abivajaduse hindamise kohta lisatud dokumendid on puudulikud. Näiteks 23263898022 on hindamisdokument lisatud. Aga näiteks menetluses 23264479365 on lisatud vallavalitsuse 11.07.2023 korraldus, milles nimetatakse et vallavalitsuse spetsialist hindas 16.06.2023 Tabasalu Pihlakodus ja et hindamise tulemused fikseeriti hindamisaktis. Samuti on lisatud SKA-le saadetud kolm infopäringut. Järelevalvetoimingute alguses polnud 25282436827 ainsatki lisatud dokumenti ja 25281382645 vaid infopäring.

SKA seisukoht: Oluline on menetlused korrastada ja lisada SHS § 22¹ lõikest 1 tulenevalt üldhooldusteenuse vajadust/rahastamist kinnitavad hindamisdokumendid.

Tugiisiku ja isikliku abistaja teenuse korraldamine

Kui isik vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi, siis on KOVi kohustus korraldada **tugiisikuteenuse** osutamine.

Määruse § 15 sätestab teenuse taotlemise, taotluste menetlemise ja teenuse määramise. Teenuse osutamise otsustab osakond (lõige 4). Juhul, mil teenuse osutamisega seotud küsimustes kokkuleppimiseks sõlmitakse teenuseosutajaga leping, allkirjastab selle vallavanem. Vastavalt läbiviidud riigihanke „Puudega ning erivajadusega lastele ja täiskasvanutele tugiisikuteenuse osutamine“ tulemusele osutab ajavahemikul 01.01.2026-31.12.2028 teenust MTÜ Sotsiaalne Kaasatus. Lepingu kohaselt on vallavalitsuse ülesanne edastada teenusesaaja abivajaduse kokkuvõtte, hinnang tugiisikuteenuse eesmärgi kohta ja suunamisotsus (suunamise põhjendus, teenuse maht, kestus ja osutamise koht). Tugiisikuteenuse osutajaga sõlmib MTÜ Sotsiaalne Kaasatus lepingu, milles kajastatakse tööülesanded ja kohustused.

Järelevalvetoimingute alguses olid STARis avatud vaid lapseealiste tugiisikuteenuse menetlused. Spetsialist avas täisealise tugiisikuteenuse saaja menetluse 26283687987 järelevalvetoimingute ajal (06.03.2026). Seisuga 12.03.2026 ei olnud menetlust varasema lastekaitsejuhtumiga seotud ja veel polnud lisatud teenuse jätkumise otsust nr 13-14/12. Juhataja selgituse kohaselt on otsuse alusdokumendiks isiku rehabilitatsiooniplaan.

Tulenevalt SHS § 27 lõikest 2 abistatakse **isikliku abistaja teenuse** osutamisel teenuse saajat tegevustes, mille sooritamiseks vajab isik puude tõttu füüsilist kõrvalabi (näiteks liikumisel, söömisel, riietumisel, hügieenitoimingutes). Määruses käsitletakse teenuse korraldust §-des 17-19. Juhataja kinnitab kirjalikus vastuses, et isikliku abistaja teenust ei ole mitmel aastal osutatud - pole olnud vajadust.

Eluruumi tagamise teenuse korraldamine on kirjeldatud määruse §-ides 22-24². Eluruumi tagamise otsustab vallavalitsus korraldusega (§ 23 lõige 6), mille alusel sõlmitakse üürileping. Koduhoone on avalikustatud, et sõlmitavad lepingud on tähtajalised ning vaadatakse üle lepingu tähtaja lõppemisel ja muuhulgas hinnatakse inimese edasist vajadust võimaldatud eluruumi järele. Kui vajadus on säilinud, pikendatakse lepingut või rakendatakse uusi, isiku ja tema perekonna toimetulekut soosivamaid meetmeid. Teenuse vajaduse hindajana on nimetatud sotsiaal- ja tervishoiuosakonna spetsialist.

Juhataja seletuse kohaselt on vallal vaid kaks sotsiaaleluruumi. Teised kasutuses olevad korterid on munitsipaalpinnad, mille haldamise, lepingute sõlmimise ja ka lepingute uuendamisega tegeleb Haldusosakond. Sisendi korralduste ettevalmistamiseks annab sotsiaal- ja tervishoiuosakond. Näiteks vallavalitsuse 18.11.2025 korraldus nr 434, mille alusel sõlmiti leping nr 5-9/358/25.

STARis on avatud menetlusi nimetusega „elukoha, eluruumi puudumine, sobimatu eluruum“ alates 2016.aastast. Järelevalvetoimingute alguses oli üks passiivne, üks lõpetatud ja 22 erineva sisuga algatatud menetlust. Näiteks 23.02.2026 avati menetlus 26283477303, mille toimingu sisuks on info sobiliku eluruumi puudumisest ja selle otsinguist (taotlust esitatud ei ole). Menetluse 26282559568 sisuks on ühekordse toetuse määramine, mis võimaldab tasuta eraturult saadava üüripinna sissemaksu. Menetluse 25278987185 dokumentide seas on taotlus, abivajaduse hindamine, infopäring ja eluruumi üürileping.

Sotsiaaltransporditeenuse korraldamise teemad on sätestatud määruse §des 32-34. Teenuse määramise otsustab osakonna ametnik toiminguga ning teenuse osutamisest või mitteosutamisest teavitatakse taotluse esitajat kolme tööpäeva jooksul.

Kui enamuste teenuste saamise soovi avaldatakse kirjalikult, siis sotsiaaltransporditeenuse soovi saab esitada suuliselt (telefonikõne). Seni on saabunud üksikuid kirjalikud taotlused. Teenuse määramisel pole oluline SKA poolt määratud puue. Pöördumise järel koostab spetsialist e-kirja sekretärile (kes registreerib Amphoras) ja teenuseosutajale. Seejärel tehakse kanne STARi.

Spetsialist analüüsis senist korraldust ja peab otstarbekaks, et sotsiaaltransporditeenuse saamise eelne abivajaduse hindamine võiks olla sarnane koduteenuse vajaduse hindamisega: kui inimene esimest korda pöördub, siis minnakse inimese juurde koju ja hinnatakse terviklikult, vormistatakse vastavad dokumendid jms. Käesoleval ajal on teenuse saamise aluseks toiming (mitte otsus), kuid teenuse vajaduse hindamise alusel võiks sotsiaaltransporditeenuse osutamise otsus olla vähemalt aastaks.

Puudega ja erivajadusega lapse teenuse osutamise kulu tasutakse valla eelarvest. Täisealistele teenusesaajale võib määrata omaosaluse. Spetsialist saab otsustada kas kasutatakse hanke võitnud firma teenuseid (tasuta) või tasulist teenust - [Harku Sotsiaalkeskusel](#) on ratastoolitõstukiga varustatud väikebuss, mida saab tellida sõitudeks arsti juurde, rehabilitatsiooniteenustele, haiglasse jms. Bussi kasutavale täisealisele isikule koostatakse arve lähtudes vallavalitsuse kehtestatud hindadest.

STARis on menetlused nimetusega „sotsiaaltransport“, toimingutest nähtuvad osutamise asjaolud. Näiteks 25281264989 (algatati 28.10.2025), mille toimingutes kanne: „Domeca OÜ kinnitas isiku transportimise puusaliigese vahetusoperatsiooni järgselt taastusravisse 30.10.2025 Pärnu mnt 104 ITK Magdaleena Üksusesse kell 11.00 (arsti aeg) ja tagasi kell 12.00 ning 31.10.2025 Ravi tn 18 ITK-sse kell 11.00 (arsti aeg) ja tagasi kell 12.00“.

Abi andmine juhtumikorralduse põhimõttel

SHS § 9 lõige 1 sätestab, et kui inimene vajab pikaajalist ja mitmekülgset abi, tuleb tema iseseisva toimetuleku parandamiseks lähtuda juhtumikorralduse põhimõttest. STARis on avatud peamiselt lihtmenetlused, enamus juhtumimenetlusi on seotud lapsealiste juhtumitega ja lisaks üheksa menetlust nimetusega „ESF isikukeskne teenusmudel“ (SKA rahastab 8 isikut).

SKA peadirektori 23.10.2024 kinnitatud „Teenusmudeli katsetamise kirjelduse“ alajaotuses 3 nimetatakse KOVi kohustused. Punktis 3.1.13. sisaldub KOVi kohustus avada inimese kohta menetlus STARis ja kanda STARi inimese abi- ja toetusvajaduse hindamise tulemused ja vajadusel viibimiskoha märke vastavalt SKA meeskonna antud juhendile. Menetlustes nimetusega „ESF isikukeskne teenusmudel“ pole avamise järgselt kandeid tehtud. Näiteks menetluses 25275916887 on hinnang abivajadusele täidetud, kuid tegevuskava ja võrgustikuliiikmed täitmata. Kui ISTE kliendil on olnud vajadus ka mõnda teist teenust või toetust taotleda, siis on ametnik avanud uue menetluse (näiteks toimetulekutoetus). Analüüsides erinevaid menetlusi leidis kinnitust, et samale isikule on algatatud mitme meetme määramine.

Näiteks menetluse 25275916887 teenusesaaja oli ka toimetulekutoetuse saaja ning 24273849924 teenusesaajale osutati kuni 12.02.2026 ka koduteenust.

Spetsialistilt saadud seletuste kohaselt peetakse arvestust osutatud teenuste kohta STARi väliselt. Infot haldab Harju Sotsiaalkeskuse koordinaator, kellega vastutav spetsialist kohtub regulaarselt ja vahetab operatiivinfot ka telefonitsi. Koordinaator saadab igakuiselt ametnikule SKA-le esitatava aruande. Kui on toimunud mõned muutused ISTE klientide olukorras, tervises, siis toimub info vahetus ning arutelu, kus koordinaator koos ametnikuga mõtleb läbi järgmised sammud. Üldjuhul viib läbimõeldud tegevused läbi koordinaator. Jooksvalt antakse tagasiside.

Käesoleva täisealiste sotsiaalteenuste järelevalve käigus ei hinnata, kas ja kuidas spetsialist koordineerib KOV-i ja riiklikke teenuseid (näiteks tugiisikuteenus ja erihoolekande teenused), kas teenuste osutamine on järjepidev ja dubleerimiseta jms. SKA rahastab projekti „Isikukeskse erihoolekande teenusmudeli jätkurakendamine kohalikus omavalitsuses“ lepingu alusel ja lepingulist kontrolli teostavad SKA erivajadustega inimeste heaolu osakonna erihoolekande ja rehabilitatsiooni talituse ametnikud.

Spetsialistide selgituste kohaselt kasutatakse lihtmenetlust siis, kui kõrvalabi vajadus on selgelt piiritletud. Näiteks piisab koduteenuse määramisest ning regulaarse ülevaatamise dokumenteerimisest vähemalt kord aastas. Kui koduteenuse osutamisel tekivad lisakeerukused, saab avatud lihtmenetluse muuta juhtumimenetluseks. Näiteks võib see olla vajalik siis, kui spetsialist märkab täiendavat abivajadust, kuid inimene keeldub abist ning olukorrale juhivad tähelepanu nii politsei kui ka kohalik omavalitsus. Spetsialistid nõustuvad, et juhtumimenetlus võib vajalik olla ka töörealisele koduteenuse saajale, kui ta on samaaegselt näiteks Töötukassa teenusel. Sellisel juhul on otstarbekas koostada juhtumiplaan, mis sisaldab eesmärgi, tegevusi, vastutajaid, tähtaegu ning regulaarset hindamist.

SHS seletuskirja kohaselt, kui toimetulekutoetust taotleva isiku hindamisel selgub pikaaegse ja mitmekülgse abi vajadus, siis tuleb kaaluda inimesele juhtumiplaani ja tegevuskava koostamist. Spetsialistid nõustuvad, osakonnas on sel teemal arutelu alanud ja olemas on valmisolek. Seni on Töötukassaga tehtav koostöö kantud lihtmenetluste toimingutesse.

TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. [Määruse](#) kehtiv redaktsioon on jõustunud 01.09.2025 ja arvestab sotsiaalkaitseministri 29.06.2023 määruse nr 40 „Nõuded koduteenusele“ sätetega. Samuti lähtuvad nõuetest hooldustöötajate uuendatud ametijuhendid.

4.2. STARi [Sotsiaalteenuste ja -toetuste põhimääruse](#) § 8 lõike 1 punktide 8, 11 ja 12 andmed peavad olema sisestatud nii, et kõigi seisuga 01.01.2027 teenusesaajate info on olemas. Otstarbekas on koostada tegevuste kava ja alustada sotsiaalteenuste menetluste süstemaatilist korraldamist (dokumentide lisamist ja teisi toiminguid).

4.3. Haldusmenetluse seaduse § 19 lõike 1 kohaselt on haldusorganil kohustus säilitada haldusmenetluses tähtsust omavad dokumendid. Tulenevalt SHS § 15 lõikest 1 on kohalikul omavalitsusel abivajaduse hindamise kohustus, seetõttu kuuluvad säilitamisele ka abivajaduse hindamise dokumendid.

4.4. SHS § 22¹ lõike 2 kohaselt võib KOV üldhooldusteenusel viibivate teenusesaajate hoolduskulusid tasuda vaid juhul, mil teenuse vajadus on eelnevalt ametnike poolt hinnatud. Enne 01.07.2023 üldhooldusteenusel viibinud isikute jätkuva teenuse vajaduse hindamise dokumendid on tuleb menetlustesse lisada.

4.5. Koduteenuse osutamise otsuste kohustus teostada koduteenuse osutamise üle järelevalvet on otstarbekas sisustada (kuidas korraldada) ja määrata ametniku tööülesandeks.

4.6. Hoida tähelepanu all laste heaolu spetsialistide ja sotsiaalhoolekandespetsialistide koostöö ajal, mil abivajaja saab täisealiseks. Näiteks tugiisikuteenuse menetluse 26283687987 hilinevad avamine 06.03.2026 (teenusesaaja sai täisealiseks 2025.aasta detsembris).

4.7. STARi menetlustest nähtub, et abivajajatel on mitmeid erinevaid toimetulekuraskuseid ja samale isikule on alatatud mitme toetusmeetme määramine. Palume kaaluda abi andmist juhtumikorralduse põhimõttel.

4.8. Sotsiaalteenuse rahastajal peab olema ülevaade sotsiaalteenuse eesmärkide saavutamisest ning analüüsida tuleb teenuse mõjusust. Võimalik, et lisandunud isikuabi toimingud on ajamahukad ja tekib vajadus täiendavate koduteenuse osutajate värbamiseks.

4.9. Julgustame lähtuma [sotsiaalteenuste kvaliteedijuhistest](#), kaaluma sisehindamise ja rahuloluuuringute läbiviimist.

(allkirjastatud digitaalselt)
Aime Koger
peaspetsialist (järelevalve)